

Sygnatura akt XV GC 89/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 22 stycznia 2013 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu XV Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Zawiślak

Protokolant: Alicja Zalewska

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2013 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa T. S.

przeciwko (...) Sp. z o.o. we W.

o zapłatę

na skutek sprzeciwu co do całego nakazu zapłaty

I. oddala powództwo co do kwoty 15.348,00 zł wraz z odsetkami liczonymi od dnia 3 czerwca 2011r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie postępowanie umarza;

III. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 2.417,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

XV GC 89/12

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 3 czerwca 2011 r. pełnomocnik powoda: T. S. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej: (...) Sp. z o.o. we W. kwoty 30.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu podano, że powód w ramach prowadzonej działalności gospodarczej sprzedaje produkty sanitarne i grzewcze oraz świadczy usługi instalacyjne. Pozwana spółka od 2004 r. organizuje akcję marketingową pod nazwą Klub (...), którego zasady zostały umieszczone na stronie internetowej. Przewidywaną nagrodą są coroczne wyjazdy szkoleniowo – wypoczynkowe. Zdaniem powoda spełnił on warunki ogłaszanego konkursu, a z uwagi na wysokość obrotu osiągniętego w 2010 r. nabył uprawnienia do uczestnictwa w wyjeździe dla 6 osób. Strona pozwana bezpodstawnie odmówiła jednak powodowi uczestnictwa w wyjeździe, który został zorganizowany do miejscowości B., w dniach 18-25 maja 2011 r. Powód podkreślił przy tym, że zarzut niespełnienia przez niego warunków formalnych konkursu jest bezzasadny, skoro w poprzedniej edycji konkursu, przy spełnieniu tych samych wymogów, został on (wraz z osobami towarzyszącymi) zakwalifikowany do udziału w wyjeździe.

Zdaniem powoda konkurs ogłaszany przez stronę pozwaną stanowi w istocie ogłoszenie publiczne, wobec czego wywodzi on swoje roszczenie z art. 919 § 1 kc. Z uwagi na brak możliwości uczestnictwa w wyjeździe spowodowanym odmową przyznania przyrzeczonej nagrody uzasadnione jest dochodzenie należności odpowiadającej równowartości utraconej nagrody, w kwocie stanowiącej wartość nagrody (tj. 5.000 zł) pomnożonej przez liczbę osób uprawnionych do wyjazdu (tj. 6)

W dniu 8 grudnia 2011 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej, Wydział XV Gospodarczy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W skutecznie wniesionym sprzeciwie co do całego nakazu zapłaty pełnomocnik strony pozwanej wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu sprzeciwu podano, że treścią żądania wywodzonego z art. 919 kc mogło być wyłącznie roszczenie o zawarcie przez pozwaną spółkę umowy o świadczenie usługi turystycznej. Tymczasem powód sformułował swoje roszczenie poprzez żądanie zapłaty określonej sumy pieniężnej. Dalej podkreślono, że zamierzeniem strony pozwanej, towarzyszącym zorganizowaniu akcji Klubu (...) było rozpoczęcie procesu mającego na celu integrację podmiotów gospodarczych zaangażowanych w obrót produktami z katalogu (...), przy czym gratyfikacji w postaci wyjazdów szkoleniowych nie podlegał sam w sobie obrót i przynoszone z niego dochody, lecz formuła tego obrotu polegająca na oferowaniu przez sprzedawców nie tylko sprzedaży urządzeń grzewczych, ale także darmowej usługi montażu sprzedanych urządzeń. Powód takich wymagań nie spełnia, a fakt, że jego firma została dwukrotnie zakwalifikowana do poprzednich wyjazdów nie może mieć znaczenia dla spornej edycji konkursu. Podkreślono też, że strona pozwana zachowała prawo do ostatecznej akceptacji i wyboru uczestników klubu spośród tych firm wysyłających niezbędne dokumenty i formalnie spełniających nałożone kryteria, które prowadzą działalność o gratyfikowanym profilu.

Strona pozwana zaprzeczyła, aby ogłoszenie stanowiło przyrzeczenie publiczne zwykłe, a mogło ono co najwyżej zostać zakwalifikowanej jako ogłoszenie o nagrodzie konkursowej w rozumieniu Kodeksu cywilnego. Ta formuła przyrzeczenia publicznego cechuje się subiektywizacją oceny prac i czynności podjętych przez uczestników konkursu. Z tego względu powód nie nabył jakiegokolwiek roszczenia w związku z tym, że nie został ostatecznie wybrany w konkursie.

Zaprzeczono też temu, aby powód spełnił wymogi formalne stawiane przez stronę pozwaną, albowiem nie dowiódł on okoliczności uregulowania zobowiązań wobec dostawców produktów marki D. (...), a ponadto nie był firmą o charakterze instalacyjnym. Nawet jednak przy założeniu, że wymogi formalne zostały spełnione, powód nie nabył nigdy roszczenia o zapłatę spornej kwoty. Skutkiem wykonania czynności wymaganych do nabycia uprawnień z przyrzeczenia publicznego jest wyłącznie powstanie roszczenia o świadczenie nagrody, a nie zapłaty jej równowartości. Powód nie może też domagać się skutecznie odszkodowania, albowiem nie udowodnił poniesienia jakiegokolwiek szkody. Nie można zresztą mówić w tym wypadku o odpowiedzialności kontraktowej, skoro pomiędzy stronami nie doszło do zawarcia umowy. Gdyby zaś działanie lub zaniechanie strony pozwanej miałyby być zakwalifikowane jako delikt – nie wykazana została ewentualna wina pozwanej spółki.

Odnosząc się do wyliczenia dochodzonej kwoty strona pozwana podniosła, że z ogłoszenia nie wynika, aby kwota 12.000 zł obrotu stanowiła wartość wyłącznie dla jednej osoby, a jej wielokrotność pozwoliła na mnożenie osób uprawnionych do wyjazdu w ramach jednego zgłoszenia. Zakwestionowano także wyliczenie kwoty 30.000 zł jako wartość wyjazdu tygodniowego do Turcji – twierdzenia powoda w tym zakresie nie zostały poparte jakimkolwiek dowodem.

Na rozprawie z dnia 22 stycznia 2013 r. pełnomocnik powoda cofnął pozew ponad kwotę 15.348,00 zł wraz z zrzeczeniem się roszczenia.

Podstawę faktyczną rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia:

W ramach corocznie organizowanego „Klubu (...) marki D. (...)” najaktywniejsze firmy instalacyjne uczestniczyły w tygodniowych pobytach szkoleniowo – wypoczynkowych w atrakcyjnych miejscach poza granicami kraju.

Organizator wyjazdów: (...) Sp. z o.o. we W. na stronie internetowej publikował ogłoszenia dotyczące zasad uczestnictwa w Klubie.

W edycji dotyczącej roku 2010 r. osoby zgłaszające akces do kluby musiały osiągnąć minimalny obrót w wysokości 120.000 zł lub jego wielokrotność (ewentualnie łączny obrót w latach 2009 – 2010 w wysokości 125.000 zł) w cenach zakupu w dowolnych firmach partnerskich D. D. w Polsce i udokumentować go wysyłając kopie faktur zakupowych w terminie do dnia 20 stycznia 2011 r. Dodatkowym warunkiem była konieczność uregulowania w terminie do dnia 31 grudnia 2010 r. wszystkich zobowiązań płatniczych w stosunku do dostawców.

Uczestnictwo w programie wymagało wypełnienia formularza zgłoszenia i przesłania go pocztą na adres (...) Sp. z o.o. we W., przy czym od tego obowiązku zwolnione zostały osoby, które podobną deklarację przysłały przy okazji swojego udziału w klubie w 2004 r. i później.

Korzyścią z przynależności do Klubu (...) m.in. był siedmiodniowy pobyt z atrakcyjnym miejscem basenu Morza Ś. (na koszt De D.) oraz możliwość zabrania osób towarzyszących za bardzo atrakcyjną cenę.

(dowód: - wydruk Z. Uczestnictwa w Klubie (...) w 2009 r. wraz z formularzem deklaracji, k.23-24)

T. S. zgłosił chęć uczestniczenia w „Klubie (...) r.” wypełniając i przysyłając organizatorowi wymagany formularz deklaracji. Uczestniczył też w kolejnej edycji konkursu.

W 2010 r. został on zakwalifikowany do wyjazdu szkoleniowego na wyspę K.. W związku z osiągnięciem przez niego obrotu za rok 2009 r. w wysokości 36.271,56 zł netto przyznane mu zostały 3 miejsca.

(dowód: - ww. formularz, k.26

- pismo strony pozwanej z dnia 19 lutego 2010 r.;
- program szkolenia Klub (...), k.42;
- formularze zgłoszeniowe z załącznikiem, k.43-47;
- zeznania powoda, k.394-395)

W 2010 r. T. S. osiągnął obrót przy sprzedaży produktów firmy (...) w wysokości 821.940,42 zł.

W dniu 19 stycznia 2011 r. przesłał on na adres siedziby (...) Sp. z o.o. we W. faktury dokumentujące sprzedaż na ww. kwotę.

(dowód: zestawienie faktur, k.51-55;

- faktury dokumentujące sprzedaż, k.56- 256 i 272-275;
- dowód nadania przesyłki kurierskiej, k.50)

Zasadniczą formą działalności prowadzonej przez T. S. jest sprzedaż urządzeń sanitarnych i grzewczych, jednakże za dodatkową opłatą oferuje on także instalację zakupionych produktów.

Montażu urządzeń dokonują na zlecenie powoda instalatorzy, z którymi stale współpracuje. Sam powód nie posiada stosownych uprawnień.

(dowód: - informacje ze strony internetowej wraz z regulaminem sklepu internetowego, k.296-308;

- zeznania świadka W. G., k.367-368;
- zeznania powoda, k.394-395)

Pismem z dnia 31 marca 2011 r. T. S. zwrócił się do (...) Sp. z o.o. we W. z prośbą o przesłanie informacji dotyczących szczegółów planowanego wyjazdu. Poinformował przy tym o przesłaniu wymaganych dokumentów i podtrzymał gotowość uczestniczenia w konkursie.

(dowód: - ww. pismo z dowodem nadania, k.27-28)

W odpowiedzi otrzymał informację, że uczestnictwo w Klubie (...) w danym roku obrotowym nie oznacza automatycznego statusu uczestnika tego Klubu na lata przyszłe. Zasadniczym celem edycji konkursu w 2011 r. było wspieranie, mobilizacja i promocja podmiotów wykonujących usługi instalacyjne. Tymczasem analiza działalności firmy (...) dowodzi, że świadczy on wyłącznie usługę sprzedaży towarów bez jednoczesnej, wliczonej w cenę produktu, instalacji. W takiej sytuacji brak było podstaw do zakwalifikowania jego firmy, jako spełniającej wymogi uczestnictwa w Klubie (...) r.

(dowód: - pismo strony pozwanej z dnia 21 kwietnia 2011 r., k.29-30)

Pismem z dnia 4 maja 2011 r. T. S. wezwał (...) Sp. z o.o. we W. do niezwłocznego przesłania informacji dotyczących uczestnictwa w wyjeździe szkoleniowo – wypoczynkowym, ewentualnie do zapłaty kwoty 30.000 zł.

(dowód: - ww. pismo z dowodem doręczenia, k.31-34)

W dalszej korespondencji strony pozostały przy swoich stanowiskach.

(dowód: - pismo strony pozwanej, k.39;

- zeznania powoda, k.395)

Turnus szkoleniowy w ramach Klubu (...) r. odbył się w dniach 18 – 25 maja 2011 r. w miejscowości B. w Turcji.

(dowód: - informacja o wyjeździe wraz z harmonogramem i załącznikami, k.35-38)

W wyjeździe tym brał udział m.in. J. O., którego firma trudni się montażem urządzeń grzewczych. Warunkiem jego udziału w wyjeździe było przedstawienie faktur dokumentujących sprzedaż. Organizator nie wymagał przedstawienia zaświadczenia o braku zalegania z zapłatą w hurtowniach.

Brał on też udział we wcześniejszych wyjazdach szkoleniowych i w sytuacji gdy podwoił wymagany obrót miał możliwość zabrania na koszt organizatora dodatkowej osoby.

(dowód: - zeznania świadka J. O., k.366-367)

Z kolei do wyjazdu organizowanego w 2011 r. nie został zakwalifikowany W. G., który uczestniczył w poprzednich edycjach w 2009 r. i 2010 r.

Zgłaszając chęć udziału w Klubie (...) przedkładał on zawsze faktury dokumentujące sprzedaż. Nie musiał wykazywać, że nie jest zadłużony w hurtowniach. Wielokrotność osiąganego obrotu minimalnego upoważniała go do wyjazdu z osobami towarzyszącymi (na koszt De D.)

(dowód: - zeznania świadka W. G., k.367-369)

(...) Sp. z o.o. we W. organizując Klub (...) zamierzała wspierać firmy montujące na własny koszt urządzenia nabywane przez klienta końcowego i dlatego w edycji konkursu z 2011 r. odmówiono udziału firmom, których profil działalności nastawiony jest na sprzedaż, a nie montaż urządzeń grzewczych.

We wcześniejszych latach badano tylko wysokość obrotu, a od 2011 r. sprawdzano także profil działalności firmy zgłaszającej akces do Klubu.

(dowód: - zeznania świadka M. W., k.376-377)

Sąd zważył, co następuje:

Powód domagając się zapłaty kwoty 30.000 zł wskazał, że z uwagi na brak możliwości uczestnictwa w wyjeździe organizowanym przez stronę pozwaną spowodowanym odmową przyznania przyrzeczonej nagrody, domaga się zapłaty jej równowartości. Tak uzasadnione żądanie pozwu należy zakwalifikować jako roszczenie odszkodowawcze, którego źródłem jest nie wykonanie zobowiązania wynikającego z publicznego przyrzeczenia złożonego przez stronę pozwaną.

Stosownie do treści art. 919 § 1 kc kto przez ogłoszenie publiczne przyrzekł nagrodę za wykonanie oznaczonej czynności, obowiązany jest przyrzeczenia dotrzymać. W ujęciu kodeksowym przyrzeczenie publiczne jest zatem jednostronnym oświadczeniem przyrzekającego, prowadzącym do powstania zobowiązania dotrzymania przyrzeczenia. Zasadniczym warunkiem skuteczności przyrzeczenia publicznego jest właśnie jego publiczny charakter, w znaczeniu stworzenia możliwości powszechnego dostępu do oświadczenia. Nie oznacza to bynajmniej bezwzględnej nieoznaczalności adresata. W literaturze oraz orzecznictwie dopuszcza się zawężenie adresatów przyrzeczenia poprzez wskazanie cech indywidualizujących np. adresując przyrzeczenie do architektów (konkursy architektoniczne), kobiet (konkursy piękności), klientów określonych placówek handlowych (tak. J. Jezioro, w: Kodeks cywilny. Komentarz, pod red. E. Gniewka, Warszawa 2008, s.1432 i powołane tam orzecznictwo i literatura). Jako podstawowe formy przekazu tego oświadczenia wskazuje się zwykle tradycyjne środki przekazu, takie jak gazety, plakaty, afisze, ulotki, prasę itd. Nie powinno zatem budzić wątpliwości, że taki publiczny charakter ma przyrzeczenie ogłoszone za pośrednictwem Internetu.

Cecha publiczności ogłoszenia wiąże się ściśle z celem tej instytucji, albowiem dostosowana jest ona do stosunków, w których przyrzekający nie jest w stanie samodzielnie określić podmiotu, który będzie mógł zrealizować (zaspokoić) skonkretyzowaną potrzebę przyrzekającego poprzez wykonanie oznaczonej czynności lub dzieła. Takie przyrzeczenie potencjalnie pozwala skłonić szeroki krąg osób do podjęcia takich działań (J. J., jw). Analiza treści ogłoszenia zatytułowanego: „Zasady uczestnictwa w Klubie (...) w 2009 r.” pozwala na zakwalifikowanie go jako zdefiniowanego wyżej przyrzeczenia publicznego. Zostało ono skierowane do „firm instalacyjnych w Polsce”, a nie do konkretnych podmiotów. Takie oznaczenie adresata niewątpliwie ma wystarczający stopień niedookreśloności adresatów i skierowane jest do na tyle szerokiego kręgu osób, że pozwala na stwierdzenie jego publicznego charakteru. Zostało ogłoszone w Internecie, a zatem za pośrednictwem jednego z powszechniejszych – w dzisiejszych czasach – środków przekazu. Czynności, jakie mieli zrealizować adresaci przyrzeczenia polegały na osiągnięciu określonej wielkości obrotu „w cenach zakupów dowolnych firmach partnerskich De D.”, przy czym wymogiem formalnym było ich udokumentowanie kopiami „faktur zakupowych”. Dla dalszych rozważań istotne jest podkreślenie, że w przyrzeczeniu nie wspomina się o konieczności zamontowania nabytych urządzeń, ani potrzebie udokumentowania dokonania ich instalacji. Ogłoszenie nie wspomina w żaden sposób o tym, na jakich zasadach „firmy instalacyjne w Polsce” dokonują montażu urządzeń De D.. W efekcie warunkiem wystarczającym do uzyskania przyrzeczonej nagrody było osiągnięcie i udokumentowanie określonego obrotu (pod warunkiem uregulowania wszelkich należności w stosunku do dostawców urządzeń) oraz wypełnienie formularza zgłoszeniowego, przy czym wystarczyło przesłanie takiego formularza we wcześniejszych edycjach konkursu. Podmiotom które spełnią te wymagania strona pozwana obiecała nagrodę polegającą m.in. na zapewnieniu udziału w siedmiodniowym pobycie w atrakcyjnym miejscu basenu Morza Ś.. Strona pozwana zobowiązała się zatem do zawarcia na rzecz osoby nagradzanej umowy z biurem podróży o usługę turystyczną.

Powód spełnił wymogi formalne wynikające z treści analizowanego ogłoszenia. Osiągnął bowiem sześciokrotność obrotu minimalnego wskazanego w ogłoszeniu (k.56 - 256 i 272-275), a w dniu 19 stycznia 2011 r. przesłał stronie pozwanej komplet faktur Vat dokumentujących wysokość obrotu (k.50). W toku postępowania strona pozwana nie kwestionowała zresztą ani tego, że powód osiągnął obrót w wysokości 821.940,42 zł, ani tego, że otrzymała od powoda komplet faktur. Podniosła wprawdzie, że powód nie przedstawił dowodu uregulowania należności udokumentowanych fakturami, należy jednak mieć na uwadze że wymóg przedłożenia takich dokumentów nie

został sformułowany w ogłoszeniu, a ponadto nie był nigdy wcześniej egzekwowany przez stronę pozwaną – na co wskazują zeznania świadków oraz powoda. Istotne jest, że strona pozwana nie zakwestionowała tego, że powód uregulował swoje zobowiązania wobec dostawców, a co za tym idzie – że spełnił on wymóg uczestnictwa w konkursie. Niekwestionowana pozostała także okoliczność wypełnienia przez powoda formularza zgłoszeniowego w poprzedniej edycji konkursu (k.26). Stosownie zaś do treści ogłoszenia o zasadach uczestnictwa w Klubie (...): „osoby, które przesłały (...) deklarację przy okazji swojego udziału w klubie w 2004 r. i później, nie muszą zgłoszenia ponownie wysyłać”

Podstawowym zarzutem strony pozwanej i oficjalną przyczyną odmowy uwzględnienia zgłoszenia powoda była okoliczność nie świadczenia przez niego darmowych usług montażu. W piśmie z dnia 21 kwietnia 2011 r. czytamy: „Zasadniczym natomiast celem tegorocznego szkolenia, jak i aktualnej polityki naszej firmy, jest wspieranie, mobilizowanie i promocja podmiotów dokonujących obrotu urządzeniami grzewczymi, jak i sanitarnymi, będących jednocześnie podmiotami wykonującymi usługi instalacyjne (...) Jest to istotne z tego względu, iż założeniem naszej strategii jest sprzedaż ostatecznemu klientowi usługi komplementarnej tzn. obejmującej właściwy towar i jego instalację w wyznaczonym przez klienta miejscu przez podmiot dokonujący sprzedaży” (k.31). Problem w tym, że wymóg dokonywania instalacji nie został wskazany jako warunek przyrzeczenia publicznego. Nawet jeżeli – jak chce tego strona pozwana – wynika on z nazwy Klub (...) oraz ze sformułowania: „aktywne firmy instalacyjne w Polsce”, to przecież nie sposób z nich wyprowadzić wniosku, że chodzi wyłącznie o firmy, które dokonują montażu bezpłatnie. Tymczasem powód – jak wynika z jego zeznań oraz zeznań świadka W. G. – także oferuje usługi montażu, jednakże realizuje je za pośrednictwem podwykonawców oraz za dodatkową opłatą. Strona pozwana musiała być tego świadoma, skoro przedłożone przez powoda faktury Vat posiadają 23% stawkę VAT. Jak zaś zeznał pracownik pozwanej spółki M. W.: „w przypadku firmy handlowej, która sprzedaje urządzenia, Vat jest 23%. W tej sytuacji klient płaci odrębnie za montaż i odrębnie za urządzenie, za oba po 23%. Jeżeli Vat jest 8%, to klient na tym zyskuje. Taka stawka VAT jest przewidziana dla montażu i sprzedaży urządzenia z montażem u klienta”. Pomimo tego powód zgłosił swój udział w dwóch poprzednich edycjach i został pozytywnie zweryfikowany. Jak wynika z jego zeznań – na jednym z wyjazdów otrzymał certyfikat złotego instalatora (k.394). Powyższe daje podstawę do wniosku, że strona pozwana nie wymagała od uczestników konkursu, aby ich firmy dokonywały montażu urządzeń na własny koszt. Oczywiście mogła zmienić strategię, jednakże powinna dać temu wyraz w odmiennym sformułowaniu ogłoszenia o warunkach uczestnictwa w Klubie (...).

Strona pozwana zarzucała też, że ogłoszenie o zasadach uczestnictwa w Klubie (...) stanowiło co najwyżej ogłoszenie nagrody konkursowej w rozumieniu art. 921 kpc, a co za tym idzie mogła ona w sposób arbitralny dokonać wyboru osób na tą nagrodę zasługujących. Przeciwno takiej klasyfikacji sprzeciwi się jednak ustawa definicja nagrody konkursowej. Zgodnie z treścią art. 921 § 1 kc publiczne przyrzeczenie nagrody konkursowej przewidziane jest dla najlepszego dzieła lub za najlepszą czynność. Istotą konkursu jest zatem uzyskanie najlepszego dzieła, które odpowiada oznaczonym przez przyrzekającego nagrodę warunkom, odpowiednio dotyczy to najlepszej czynności. Rzeczywiście w tym wypadku uczestnicy konkursu ponoszą ryzyko arbitralnych decyzji w przedmiocie wyboru najlepszego dzieła lub czynności, gdyż w konkursie nieodzowna jest ocena prac, celem wyłonienia zasługującej na nagrodę. W przedmiotowej sprawie nie przewidziano jednak nagrody dla podmiotów osiągających np. największy obrót, czy też dokonujących największej ilości montażów. Z całą pewnością nie da się tego wywnioskować ze wskazywanego przez stronę pozwaną zwrotu: „Prosimy spodziewać się listów z naszej strony w sprawie przebiegu akcji”. Nie wskazuje także na to żaden inny zapis ogłoszenia (k.23).

Jak już wcześniej zaznaczono, przyrzeczenie publiczne stanowi jednostronna czynność prawną, jednakże warunkiem prawnym skutku zobowiązującego przyrzeczenia publicznego jest dopiero wykonanie czynności lub dzieła za które przyrzeczono nagrodę. Przyrzeczenie publiczne jest zatem jednostronną czynnością prawną zobowiązującą do uiszczenia nagrody w razie ziszczenia się określonych w nim warunków. Z chwilą wykonania czynności lub dzieła i ewentualnie ziszczenia się dalszych niezbędnych warunków, wykonawca czynności lub dzieła uzyskuje wobec przyrzekającego roszczenie o świadczenie nagrody. W zależności od rodzaju przyrzeczonej nagrody wykonawca czynności lub dzieła nabywa wobec przyrzekającego roszczenie np. o dokonanie zapłaty, przeniesienie własności

oznaczonej rzeczy, o zawarcie umowy o wycieczkę turystyczną (K. Zawada, w: System Prawa Cywilnego. Prawo zobowiązań – część szczegółowa, tom 8, pod red. J. Panowicz - Lipskiej, s. 802 i 806-808). Z tą ostatnią sytuacją mieliśmy do czynienia w niniejszej sprawie. Spełnienie przez firmy dokonujące sprzedaży urządzeń D. D. warunków przyrzeczenia polegających na osiągnięciu (i udokumentowaniu) określonego obrotu rodziło m.in. roszczenie o zawarcie na ich rzecz umowy o wyjazd turystyczny – szkoleniowy. Stosowna umowa, czyniąca zadość roszczeniu nagrodzonego, niewątpliwie nie musi być zawierana pomiędzy nagrodzonym a przyrzekającym. Nieraz przyrzekający zawiera taką umowę z osobą trzecią z zastrzeżeniem świadczenia na rzecz nagrodzonego (art. 393 kc), tak jak to powinno mieć miejsce w niniejszej sprawie (por. K. Zawada, jw., 807-808) Należy przy tym podkreślić, że z braku zastrzeżenia o ustanowieniu jednej tylko nagrody (lub kilu), stosownie do treści art. 920 § 1 kc każdej z osób, które czynności wykonały niezależnie od siebie, należy się nagroda w pełnej wysokości. To naturalna i logiczna konsekwencja uznania zasady, że roszczenie o nagrodę z tytułu przyrzeczenia publicznego zwykłego powstaje, jeżeli nie zastrzeżono w nim co innego, z chwilą wykonania czynności. (K. Zawada, jw., s.810)

Skoro powstało roszczenie o spełnienie przyrzczonego świadczenia, to wobec nie wywiązania się przez stronę pozwaną z przyrzeczenia, ponosi ona odpowiedzialność odszkodowawczą. W myśl art. 471 kc dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Analizując zakres zastosowania powołanego przepisu należy zwrócić uwagę, że przyczyną szkody podlegająca naprawieniu w myśl powołanego przepisu jest niewykonanie lub nienależyte wykonanie każdego zobowiązania. Redakcja tego przepisu skłania do wniosku, że ma on szerokie zastosowanie i odnosi się do wszystkich stosunków zobowiązaniowych, bez względu na źródło, z którego się wywodzą. W konsekwencji dla ustalenia roszczenia odszkodowawczego nie ma znaczenia, czy naruszono powinność należytego wykonania zobowiązania umownego, wynikającego z jednostronnej czynności prawnej, czynu niedozwolonego, bezpodstawnego wzbogacenia, decyzji administracyjnej, orzeczenia sądu czy też innych zdarzeń (K. Zagrobelny, w: Kodeks cywilny. Komentarz, pod red. E. Gniewka, Warszawa 2008, s.863). Dlatego też niewątpliwie niewykonanie zobowiązania jakie powstało w związku ze złożeniem przyrzeczenia publicznego, tak jak w każdym innym przypadku niewykonaniu zobowiązania wynikającego z jednostronnej czynności prawnej, może rodzić odpowiedzialność odszkodowawczą.

Zgodnie z ustawową definicją szkody wyrażoną w art. 361 § 2 kpc w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Pod pojęciem szkody w postaci *damnum emergens* (a zatem obejmującej straty) rozumie się nie tylko utratę, ubytek lub zniszczenie poszczególnych elementów majątkowych, które przysługiwałyby poszkodowanemu, ale – co istotne – także utrata ekspektatywy praw czy roszczeń mieści się pojęciu szkody. Dlatego też utrata oczekiwanej nagrody przyrzczonej przez powoda w związku z niepodpisaniem przez stronę pozwaną umowy z biurem podróży na jego rzecz stawi realną szkodę. Wysokość tej szkody określa wartość nagrody, a zatem w omawianym przypadku – wartość wycieczki.

Powód nie wykazał jednak wartości szkody, chociaż na nim spoczywał ciężar dowodu, skoro z jej udowodnienia wywodził skutki prawne (art. 6 kc). Wniósł on wprawdzie o dopuszczenie na tą okoliczność dowodu z opinii biegłego, jednakże wobec nie uiszczenia w terminie zaliczki na koszty związane ze sporządzeniem tej opinii, jego wniosek został oddalony na podstawie art. 130⁴ § 5 kc. Nie zasługiwał także na uwzględnienie wniosek, aby Sąd ustalił wysokość szkody według swojego uznania, kierując się posiłkowo wartością wycieczki w poprzednich edycjach konkursu wskazaną w formularzu zgłoszeniowym dotyczącym wyjazdu na wyspę K. (k.44). Po pierwsze - art. 322 kpc pozwala sądowi na zasadzenie odpowiedniej sumy według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy, ale wyłącznie w sytuacji, gdy w sprawie o naprawienie szkody sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione. Z taką zaś sytuacją nie mieliśmy do czynienia w niniejszej sprawie. Wartość wycieczki mógł ustalić biegły sądowy analizując dokumentację księgową pozwanej spółki. Niewykluczone też, że okoliczność tą można było ustalić w prostszy sposób – a mianowicie wnosząc o dopuszczenie w poczet materiału dowodowego aktualnego dla sprawy formularza zgłoszeniowego i domagając się zobowiązania strony pozwanej do przedłożenia tego dokumentu. Po drugie – wartość wycieczki z poprzedniej edycji konkursu nie może stanowić

podstawy do ustalenia odszkodowania, albowiem dotyczy ona innego miejsca, a przede wszystkim innego roku. Cena wycieczek i wyjazdów wypoczynkowych w dużej mierze zależy przecież od koniunktury w danym roku i różnice w cenach w poszczególnych sezonach mogą być istotne. Z tych też powodów, tj. nie wykazania wysokości szkody, powództwo nie mogło zostać uwzględnione.

Na marginesie należy zaznaczyć, że dotychczasowa praktyka oraz sformułowanie ogłoszenia wskazujące na wysokość obrotu minimalnego „lub jego wielokrotność” uzasadniają przyjęcie, że uczestnik konkursu mógł uzyskać dodatkową liczbę miejsc, jeżeli osiągnął odpowiednio wysoki obrót. Świadczy o tym także test formularza zgłoszeniowego, w którym czytamy: „w przypadku zakwalifikowania się więcej niż jednej osoby prosimy o wypełnienie osobnego formularza dla każdego uczestnika” (k.46) oraz treść pisma strony pozwanej z dnia 19 lutego 2010 r., gdzie napisano: „w przypadku Państwa firmy zarejestrowaliśmy obrót w wysokości 362719,56 zł netto, co zgodnie z regulaminem Klubu (...), pozwala na przydzielenie 3 miejsc na ww. wyjazd”. Rok później powód osiągnął obrót w wysokości 821940,42 zł przy wysokości minimalnego obrotu rzędu 120.000 zł, a zatem na podstawie regulaminu o identycznej w tym zakresie treści, nabył uprawnienia do udziału w wyjeździe 6 osób. Niemniej jednak, z powodu nie udowodnienia kosztów związanych z uczestnictwem jednej osoby, nie można też było zasądzić odszkodowania uwzględniającego udział 6 osób.

Mając powyższe na uwadze, w tym także wskazane wcześniej przepisy stanowiące podstawę prawną rozstrzygnięcia, orzeczono, jak w pkt I wyroku.

Należy podkreślić, że strona pozwana bezzasadnie zarzucała, iż żądanie pozwu nie zasługuje na uwzględnienie z tej przyczyny, że powód jako podstawę prawną żądania wskazał art. 919 kc, podczas gdy przepis ten nie stanowi podstawy do zasądzenia równowartości przyrzeczonej nagrody. Orzecznictwo nie wyklucza uwzględnienia powództwa na innej podstawie prawnej, niż wskazana przez powoda w pozwie. Sąd jest bowiem związany jedynie powołaną podstawą faktyczną i dopiero oparcie oceny materialnoprawnej na faktach nigdy nie powołanych przez powoda i nie będących przedmiotem postępowania dowodowego jest orzekaniem ponad żądanie w rozumieniu art. 321 kpc (tak Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 15 lutego 2012 r, I ACA 23/12). Nie oznacza to bynajmniej, że wskazanie przez powoda przepisów prawa materialnego pozostaje bez znaczenia dla przebiegu i wyniku sprawy (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2011 r., II CSK 414/10). Niemniej jednak, gdy z przytoczonych w pozwie okoliczności wynika, że roszczenie jest uzasadnione w całości lub w części, to należy je uwzględnić, choćby powód nie wskazał podstawy prawnej lub wskazana przez niego podstawa okazała się błędna (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 kwietnia 2010 r., V CSK 345/09). W niniejszej sprawie powód w uzasadnieniu pozwu wskazał, iż z uwagi na brak możliwości uczestnictwa w wyjeździe spowodowanej odmową przyznania przyrzeczonej nagrody, uzasadnione jest dochodzenie należności odpowiadającej równowartości utraconej nagrody. Takie uzasadnienie, nawet bez wskazywania podstawy prawnej, wystarczająco uzasadnia dokonanie oceny roszczeń powoda przez pryzmat przepisów regulujących odpowiedzialność odszkodowawczą.

Z uwagi na fakt, że cofnięcie pozwu ponad kwotę 15.348,00 zł nastąpiło wraz z zrzeczeniem się roszczenia (art. 203 § 1 k.p.c.), a Sąd nie znalazł podstaw do uznania tego oświadczenia za niedopuszczalne (albowiem okoliczności sprawy nie wskazują, aby czynność ta była sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzała do obejścia prawa), należało postępowanie umorzyć w tym zakresie na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. Powołany przepis stanowi, iż Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

Mając powyższe na uwadze Sąd rozstrzygnął jak w pkt II wyroku.

Zasadniczo w przypadku cofnięcia pozwu za stronę przegrywającą należy uznać powoda (który w ten sposób zrezygnował z dochodzenia części roszczeń). Z tych względów powoda obciążono w całości kosztami postępowania, zasądzając - stosownie do treści art. 98 kpc – na rzecz strony pozwanej kwotę 2.400 zł z tytułu wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika (na podstawie art. § 6 ust. 5 i § 2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu) oraz kwotę 17 zł z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Zarządzenie:

1. odnotować w kontrolce uzasadnień.;
2. odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć zgodnie z wnioskiem;
3. kal. 14 dni.